
Kisebb vidéki városban működő közjegyző jó fizetés mellett, német nyelvet is beszélő **helyettest** keres. Czim a kiadóhivatalban.

Dr. Hulin Gábor kiskőrösi közjegyző gyakorlott segédet keres.

Dr. Szentiványi Géza nezsideri közjegyző német nyelvben teljesen jártas, ügyvédi vagy közjegyzői irodában már némi gyakorlatot szerzett irnokot, vagy irodavezetőt, esetleg közjegyzőjelöltet keres. Ajánlatok közvetlenül hozzá intézendők. Állás bármikor elfoglalható.

Harcztérrelől visszatért egészséges, teljes gyakorlattal bíró, önálló tárgyalásra jogosított **közjegyzőjelölt** magyar, német, román nyelvismerettel, kitűnő bizonyítványokkal, mielőbbi belépésre alkalmazást keres. **Takó Ferencz** közjegyzőjelölt, **Püspökladány**, Zrínyi-utca 124.

Budapesti, vagy esetleg a kamara területén lévő vidéki közjegyzőnél **közjegyzőhelyettesnek** ajánlkozik 42 éves nőtlen ügyvéd, havi 1200—1500 korona fizetést igényel. Czim a kiadóhivatalban.

Magyarul és tótul beszélő 37 éves **segéd**, ki a hagyatéki és telekkönyvi ügyekben 10 éves gyakorlattal bír s az ügykezelésben teljesen jártas, alkalmazást keres. Díjazás megállapodás szerint.

Megkeresések Siepák Miklós Léva, Barsmegye küldendő.

ÁLLAMI KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

FOLYÓIRAT A PERENKIVÜLI TÖRVÉNYKEZÉS
ÉS A KÖZJEGYZŐI GYAKORLAT SZÁMÁRA.

Felolvas szerkesztő:

DR. HOLITSCHER SZIGFRID
budapesti áll. közjegyző.

Főmunkatárs:

DR. KEPES JÁNOS
székesfehérvári áll. közjegyző.

KIADJA

A MAGYARORSZÁGI ÁLL. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

Megjelenik havonként egyszer.

BUDAPEST, 1919.
KÁROLYI GYÖRGY KÖ- ÉS KÖNYVNYOMDÁJA
V., Arany János-utca 1.

ÁLL. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkívüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára.

ELŐFIZETÉSI ÁR:	Felolós szerkesztő:	Szerkesztőség és kiadó:
Egész évre . . . 14 kor.	Dr. HOLITSCHER SZIGFRID	==== hivatal ====
Félévre . . . 7 „	budapesti kir. közjegyző.	Budapest, VI. Andrásy-út 1.

Tartalom: Az adótól való menekülés meggátlásáról szóló törvény és az ingatlanforgalom. — A hagyatéki kimutatás. — A budapesti közjegyzői kamara választmányának évi jelentése. — Felsőbírószági határozatok. — Közlemények.

Az adótól való menekülés meggátlásáról szóló törvény és az ingatlanforgalom.

Az 1919. évi II. néptörvény 19. §-a, mely elhibázott rendelkezéseivel teljes jogbizonytalanságot idézett elő az ingatlanforgalomban, rövid életű volt. A kormánynak ezen és egyéb rendelkezések módosításáról novelláris törvényt kellett kibocsátania, mely mint 1919. évi XIV. néptörvény jelent meg és visszahatólag, az eredet törvény kihirdetése napjától kezdődő hatálylallyal lépett életbe.

Az 1919. évi II. néptörvény 19. §-a tudvalevőleg az ingatlan élők közötti elajándékozását vagy „szétosztását“ (?) végül egyáltalán minden elidegenítést tilosnak és adóztatás szempontjából semmisenk nyilvánította és pedig minden tekintet nélkül arra, hogy az az adótól való menekülés céljából történik-e vagy sem? A 22. § szerint pedig az, aki ezen tilalomba ütköző cselekményt követ el, a közhatalmú kötelesség megsértésének vétsége miatt két évig terjedhető fogházal stb. büntetendő, ha azt az adótól való menekülés céljából és 100.000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, ha enélkül teszi. A 20. § szerint végül ezen tilalom alól az államkincstár érdekeinek kellő megóvása mellett a pénzügyminister kitévelt engedélyezhet.

Előfizetési felhívás.

Nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen, felkérjük t. előfizetőink közül azokat, kik az 1919. évre még elő nem fizettek, hogy a mellékelt postai utalvány felhasználásával az előfizetési díjat minél előbb beküldeni sziveskedjenek

Félreértések kikerülése végett megemlítjük, hogy a kezelés egyszerűsítése szempontjából postai utalványt az összes elküldött példányokhoz mellékelünk, de ezen felszólítás csak azokat illeti, kik az 1919. évre mindaddig még elő nem fizettek.

Előfizetési ár:

egész évre 14 K

félévre 7 „

Az Áll. Közjegyzők Közlönye

kiadóhivatala

Budapest, VI., Andrásy-út 1. sz.

Ezen rendelkezések tehát voltaképen az ingatlanforgalom abszolút eltíltását jelentették és az adótól való menekülés dolga nem mint az eltíltott cselekményhez megkivánt speciális célzata, tényálladáki elemmé, hanem csupán súlyosbító körülménnyé tételét. Világosan kifejezésre jutott ez abban is, hogy ugyancsak a 19. § az ingó vagy ingatlan vagyon megterhelését vagy ingó vagyonnak állagában való megváltoztatását már csupán azon esetben, ha az adótól való menekülés céljából történt, nyilvánította tilosnak és az adóztatás szempontjából semmissnek.

Azt meg lehetett érteni, hogy az állam érdekét meg kell óvni esetleges fiktív elidegenítések ellen és módot kell adni arra, hogy az elidegenített ingatlan a korábbi tulajdonos adóalapjához hozzámítható legyen, ha a vagyonába befolyt ellenértékről be nem számol. De hogy miért legyen az adóztatásra való minden tekintet nélkül egyáltalán tilos és büntetendő az ingatlannak megfelelő egyenérték ellenében való elidegenítése, teljesen érthetetlen volt. Ettől eltérően azonban és csupán jogászai szempontból nézve, nem lehetett kétség, hogy ezen rendelkezések, a „tilos” ügylet fogalmának bizonytalanságánál fogva, a jogalkalmazásban kontroverziákat, bizonytalanságot és végül a legnagyobb zavart fogják előidézni. A törvényes tilalomba ütköző jogügylet rendszerint semmis vagyis érvénytelen is, de nem szükségképpen az, lehet csak relative semmis, sőt tiltott volt dacára egyáltalán érvényes. Ha pedig, mint a néptörvény, maga a tiltó rendelkezés a semmisséget csak relative, nevezetesen csak az adóztatás szempontjából állítja fel, úgy a contrario joggal következtethető, hogy a tilos jogügylet egyébként érvényes és a felek között teljes joghatályú bir. Ezen állásponton voltak nyilván a budapesti központi és a budapesti I—III. ker. járásbíróságok, amikor a bemutatott szerződések alapján a tulajdonjogot a szerző javára minden további nélkül bekebeleztek. A vidéki telekkönyvi hatóságok nagy része viszont blankettavégzésekkel elutasította a pénzügyministeri engedéllyel fel nem szerelt kérvényeket. Ilyen körülmények között az ügyvéd és közjegyző a hozzáforduló felekkel szemben a legnehézebb helyzetbe került és ha, amint másként nem tehetett, végül mégis írásba foglalta a jogügyletet, mindenesetre kitette magát annak, hogy a néptörvény 24. §-a szerint mint a vétségben részes „bűnsegéd” szerepeljen.

Ezen bonyodalomnak már most véget vetett és tiszta helyzetet teremtett a novella 6. §-a, mely a régi törvény 19. §-a helyébe lépett.

Eszerint ugyanis ingatlannak élők között való elajándékozása vagy egyébként való elidegenítése magábanvéve megengedett és csak, amennyiben a jogügylet az adótól való menekülés célzatával köttetnek, tilos. A szerző félre és a közbenjáró ügyvédre, közjegyzőre stb. nézve tehát többé semmiféle aggály vagy akadály egyáltalán fel nem merülhet, hacsak nincsen az elidegenítő fél kijátszási célzattaló bizonyíthatólag tudomása. Az ingatlanforgalom minden-

esetre szabad és az elidegenítéshez nem kell előzetes pénzügyministeri engedélyt kieszközölni, amit a novella 6. §-a kifejezetten kimond (a „20. §-ban a 19. §-ra való hivatkozás elmarad”), de ami a dolog természetéből önként is következik, mert hiszen az ingatlanok az adótól való menekülés célzata nélkül való elidegenítése egyáltalán nem tilos, az ezen célzattal való elidegenítéshez pedig a minister természetesen úgy sem adhat engedélyt. Ehhez képest és miután a novella ezen rendelkezései visszaható erővel bírnak, a már beadott kérvények is tárgyaltanok és a csatolt eredeti okiratok a pénzügyigazgatóság (adófelügyelő) útján a feleknek visszaadtnak.

A jelzett célzattal nélkül való elidegenítés nem lévén tilos, természetesen nem is büntethető, amit a novella 6. §-a szintén külön kimond („a 22. §-nak utolsó bekezdése elmarad”). Ellenben a jelzett célzattal kötött jogügylet büntetése a néptörvény 22. §-nak első bekezdése szerint változatlanul hatályban marad.

A szóbanforgó jogügyletek magánjogi hatálya tehát vita tárgyává többé egyáltalán nem tehető, a néptörvény visszanyeri tisztán pénzügyi jellegét és különösen a telekkönyvi hatóságok szempontjából teljesen közömbös.

A jelzett jogügyleteknek az „adóztatás szempontjából semmis” volta is új szövegezést nyert. Nevezetesen a novella 6 §-a kimondja, hogy az ilyen 1919. január 2. után kötött és ha a jelzett célzattal kötötték, előbb de 1918. január 1-óta kötött jogügylet is a „vagyonával ilyen módon rendelkező féllel szemben adóalapjának megállapításánál nem jön figyelembe, amennyiben a jogügylettel előidézett vagyonváltozás az államkincstárra nézve adóztatás szempontjából hátrányos”.

Az ingó vagy ingatlan vagyon megterhelése és ingó vagyonnak állagában való megváltoztatása tekintetében, melynek úgy tiltott, mint semmis voltához már a régi törvény is megkivánta az adótól való menekülés célzatát, mint tényálladáki elemet, a novella nem tartalmaz érdemleges változtatást, csak világosan kitéjti, hogy természetesen ehhez pénzügyministeri engedély sem kérhető és hogy a jelzett célzat nélkül való elkövetés egyáltalán nem büntethető.

Ezen és a néptörvényben foglalt egyéb rendelkezéseknek adózási és pénzügyi szempontból való bírálati kívül esik a jelen ismertetés keretén, de a jogalkalmazásban felidézett nehézségek legáltalános elhárítottak.

A hagyatéki kimutatás.

A vagyonátruházási illetékről szóló 1918. évi XI. t.-cz. végrehajtása tárgyában kibocsátott 1918—88.000 számú p. ü. min. körrendelet, illetve Utasítás (Budapesti Közlöny 1918. november 13.) rendkívüli részletes, teljesen kimerítő és alapos felvilágosításokat nyújt a törvény alkalmazásához. Az öröklés, ajándékozás és visszerthes vagyonátruházásokra vonatkozó szabályokat külön-külön, abban a sorrendben tárgyalja, amely sorrendben a rendelkezések az illeték kiszabása céljából alkalmazandók. Valamennyi vagyonátruházásra egyaránt alkalmazandó szabályokat az utasítás külön része együtt tárgyalja. Az illetékegyenértékre vonatkozó összes szabályok egy csoportban tárgyalatnak. Szóvá kell azonban tennünk az Utasítás 8. §-át és az ahhoz 3. alatt csatolt mintát, mely a hagyatéki kimutatások mikénti elkészítésére vonatkozik, mint olyat, mely részben keresztülvihatetlen, részben felesleges, s a közjegyzői karra súlyos költség- és munkatöbbletet jelentő teher.

Az Utasítás értelmében a hagyatékról a végrehajtási utasításhoz 3. alatt csatolt minta szerint hagyatéki kimutatás készítenendő. A minta szerinti forma a következő:

Hagyatéki kimutatás

az 19... hónap n n elhunyt hagyatékáról.

- Az örökhagyó foglalkozása
Az örökhagyó utolsó lakóhelye
Az örökhagyó állampolgársága
Végrendelet maradt-e?
Az örökhagyó törvényes örökösei
a) az örökhagyó gyermekei
b) az örökhagyó szülei
c) az örökhagyó özvegye
d) az örökhagyó testvérei
e) egyéb rokonok

I. Rész. A hagyaték cselekvő állaga:

I. Csoport. Ingatlanok.

Kataszteri, tkvi helyrajzi, esetleg kiosztási térképszám szerint felsorolva a dűlő, mivelési ág, a terület, a forgalmi érték és az előző szerzés kelléne felsorolásával.

II. Csoport. Készpénz.

III. Csoport. Értékpapírok.

Az értékpapír megnevezésével; darabszám, névérték, forgalmi rétek megjelölésével.

IV. Csoport. Követelések.

Az adós nevével és követelés összegével.

V. Csoport. Butorok (képek, műtárgyak, könyvek, háztartási felszerelések.)

VI. Csoport. Drágaságok, ékszer.

VII. Csoport. Ruhaneműek (testi és egyéb fehérneműek).

VIII. Csoport. Gazdasági felszerelés. (Élő és holt leltár.)

IX. Csoport. Ipari eszközök. Árukészlet.

V—IX. alattiaknál a tárgy megnevezendő az érték megjelölésével.

X. Csoport. Öröklési illeték alá eső szolgáltatások.

1918. XI. t.-cz. 2. § 1. pont. Örökhagyó meghagyásából eszközlendő fizetések.

1918. XI. t.-cz. 2. § 2. pont. Örökhagyóval kötött szerződés alapján eszközlendő fizetések.

1918. XI. t.-cz. 2. § 3. pont. Örökrészbe betudandó ajándék.

1918. XI. t.-cz. 2. § 5. pont. Házassági szerződésen alapuló követelés, czíme és értéke.

1918. XI. t.-cz. 2. § 7. pont. Örökhagyó által élvezett alapítványi járadék, összege, kire száll.

1918. XI. t.-cz. 2. § 8. pont. Halálesetre szóló ajándék, kinek és mily értékben?

1918. XI. t.-cz. 2 § 9. pont. Örökhagyó halála előtt 3 hónapon belül tett ajándékozások.

1918. XI. t.-cz. 5. §. Örökhagyónak igénye halála napján még át nem adott örökségre, kitől és mily értékben.

1918. XI. t.-cz. 8. §. Életbiztosítási összeg, mely kötvény alapján és összeg.

1918. XI. t.-cz. 10. §. Volt-e örökhagyó birtokában utóörökkelssel terhelt vagyon, kitől származott, mi az értéke, ki azutóörökös.

A X. csoport alattiak összesítése.

II. Rész. Szenvedő állapot:

1. Gyógyítási költségek. 2. Temetési költségek. 3. Bekebelezett adósságok (kinek javára és összeg). 4. Egyéb adósságok. 5. Egyéb terhek és szolgáltatások:

- a) közszerzeményi igény (1918. XI. t.-cz. 3. §.);
b) hozomány (1918. XI. t.-cz. 3. §.)

c) haszonélvezet;

d) eltartási kötelezettség. A c) és d) pont alatt csak oly haszonélvezet, vagy eltartás jelentendő be, mely már örökhatály életében is fenállott. Örökhatály folytán keletkezett haszonélvezet és tartási jog a III. részben, mint hagyomány, vagy örökség tüntetendő ki;

végül 6. Kétes és behajthatatlan követelések.

Az ezen rovatokban foglalt tételek igazolására szolgáló bizonyító okiratok eredetben vagy másolatban csatolandók.

III. Rész. A hagyaték felosztása.

Öröklésre hivatott neve, foglalkozása, lakása.

Az örökhatályhoz való rokonsági viszonya.

Az öröklés tárgya.

Bevallott érték.

A kiszabásnál elfogadott érték.

A fenti összes rovatok kitöltése után a hagyatéki tárgyalás alkalmával a *következő záradék irandó ad az összes örökösök által:*

„Alulírott örökösök és hagyományosok ezt a kimutatást legjobb tudomásunk szerint s abban a tudatban állítottuk ki, hogy az örökhatály után az ebben a kimutatásban felsoroltakon kívül semmi más hagyaték nem maradt, illetve semmi más hagyatékrol tudomásunk nincs.”

Dátum. Aláírások.

A közjegyző köteles odahatni, hogy a vagyon állagára s annak értékére a megfelelő vallomás tétessék; különösen, hogy az ingó dolgok el ne hallgattassanak. Ha tudomása vagy gyanúja van eltitkolásról, ez a kimutatást igazoló záradékban megemlítendő.

Földbirtok esetén a gazdasági felszerelések tekintetében megkísérilendő a nyomozás. Egyszerűbb körülmények közti élő örökhatályonál a házbitorok, felszerelések, ruházati tárgyak, könyvek, kéziszerszámok, kézierővel hajtott gépek részletezése mellőzhető. Örökösök figyelemzetendők a hiányos, vagy valótlan vallomás következményeire, arra, hogy a törvény 85. § 1. pontja szerint vagyontárgyak eltitkolása az illetékkötelezettségre, az illeték kulcsára, vagy összegére nézve döntő tényköri tény tudatosan helytelen bevallása a törvény 85. §. 1. és 3. pontja szerint jövedékihiágás, mely a megrövidített, vagy azt szándékozott illetéknek 5—10-szeres összegével egyenlő pénzbüntetéssel büntetetik.

A részletezés szükség esetén külön papíriveken készítenő el. Lettár, vagy annak egyszerű bélyegtelen másolata is csatolandó a kimutatáshoz az adó és becsbizonyítvány és hagyatékárgyvalási jegyzőkönyv másolatán kívül.

A Közjegyzők Országos Egyesületének központi választmányá elhatározta, hogy a végrehajtási utasításnak a hagyatéki kimutatásokra vonatkozó, részben végre nem hajtható, részben felesleges tehát mindenképpen eltévesztett intézkedései ellen az igazságügy-ministerhez és a pénzügyministerhez előterjesztést él, mely előterjesztés elkészítésével dr. Róth Zsigmond budapesti közjegyzőt és dr. Kepes János budapesti közjegyzőhelyettesét bízta meg.

Az előterjesztést Rónay Károly elnök és Dr. Kepes János választmányi tag nyújtották át az igazságügyministeriumban dr. Séthy államtitkárnak és dr. Kirchner referensnek, akik a végrehajtási utasítás sürgős módosítását helyezték kilátásba. Továbbá illetékes helyre juttatták a pénzügyministeriumban is az előterjesztést, melyet következőkben közlünk:

Igazságügyminister Úr!

Pénzügyminister Úr!

Készséggel siet a közjegyzői kar az állami érdek megóvására mindott, ahol erre alkama nyílik. A hagyatéki eljárások során módja lenne a közjegyzői karnak az 1918. XI. törvénycikkből szabályozott örökösödési adó tárgyának kikutatásánál és alapjának, megállapításánál — bizonyos határokon belül — érdemleges alapvető munkát kifejezni az állam finansziális érdekeinek megóvása szempontjából. Sajnos, a hivatkozott törvény végrehajtása tárgyában kibocsátott 1918. évi 88.000 számú pénzügyministeri körrendelet elkészítése előtt azonban a közjegyzői kar nem lett meghallgatva s illetve vélemény adására felhiva az irányban, hogy a fontos állami érdek minél teljesebb megvalósulhatása végett, a közjegyző kar a mindennapi élet s az ehhez simuló közjegyzői eljárás kivájnalmaira reámutathasson. Ez azt eredményezte, hogy az örökösödési eljárás közjegyző előtt lefolyó részének figyelmen kívül hagyása folytán a hivatkozott rendeletben a hagyatéki kimutatásoknak előírt módon közjegyző által eszközzendő elkészítése — mondhatni a hagyatékok legnagyobb részénél — kivihetetlen. Sőt a rendelet hatályba lépte óta a közjegyzői karnak máris számos tagja kereste meg a Közjegyzők Országos Egyesületét, hogy a hagyatéki kimutatások előírt módon való elkészítése szempontjából teljesít-

hetlen és sérelmes rendelet vonatkozó részének hatályon kívül helyezése iránt a magas kormányznál közbejárjon.

Indítatva érzi magát ennél fogva az alulírott egyesület, hogy egyrészt a közjegyzők közvetlen felettes hatóságához, az Igazságügyminister Urhoz, másrészt a rendelet kibocsátójához a Pénzügyminister Urhoz forduljon alábbi felterjesztéssel.

A hivatkozott rendelet 8. §-a kötelezi a közjegyzőt, hogy minden hagyatéki ügyben a rendelkezlen 3. alatt csatolt minta szerint *hagyatéki kimutatást* készítsen. Ezenkívül a kimutatáshoz mellékletként csatolandók a szöszerint leírt és hitelesítendő *leltár, hagyatéktárgyalási jegyzőkönyv* és esetleg *adó- és becsübizonyítvány* is. A 8. § új bekezdése szerint a *vagyon tárgyak részleteze felsorolandók* a kimutatásban, ha a kimutatás rovatai nem elegendők, külön papíriven készítendő el a részletezés. *Ingatlanoknál* (a tájékoztató szerint) azok térmértéke és a szerzés időpontja is feltüntetendő. Az eltitoltknak vélt *vagyon tárgyakról* a kimutatást *igazoló záradékban* jelentés. *Nyomozás* kísérendő meg: nem e maradt-e gazdasági felszerelés örökhagyó után. Örökösök figyelmeztetendők az eltitoltak következményeire. Eljáró közjegyző mindenben a lehetőség szerint ellenőrizni tartozik a vallomás helyességét. Végül a *kimutatás valamennyi örökös által aláírandó*.

Megállapítandó elsősorban, hogy az előírt kimutatás elkészítése terjedelmes, gondosságot igénylő s ezért nagy időt igénybe vevő munka. Emiatt azután a legtöbb hagyatéktárgyalása alkalmával azonnal el sem készíthető, mert hisz a tárgyalást megelőző egyezségi eljárás, az osztály írásba foglalása s illetve a hagyatéktárgyalási jegyzőkönyv elkészítése oly sok időt vesz igénybe, hogy — s itt különösen nem a közjegyző székelyén lakó örökösökre gondolunk, — az érdekeltek, akik vidékről jelentek meg a közjegyző székelyén, s akiknek vissza kell utazniok, pusztán a hagyatéki kimutatás elkészíthetése és aláírása végett nem hajlandók tovább várni, eltávoznak a kimutatás elkészítése és aláírása előtt. A közjegyző új tárgyalást nem tűzhet ki pusztán a kimutatás aláírata végett, érdekeltek új határidőre való ismételt idézése törvényes alappal nem bír; ez különben is a távollakók súlyos zaklatását, rendkívüli idő és munkavesztését s esetleg költéséget is jelentené.

Számos hagyatéki ügyet a közjegyző az 1894. évi XVI. törvényzcikk 62. 63. §§-ai értelmében idézett örökösökkel, vagyis azok megjelenése nélkül intéz el, ami igen gyakori eset; az ily módon tárgyalta hagyatékt is bíróság átadandó. Sok esetben az örökös ismeretlen helyen van, akit ügygondnok képvisel. Mind-ezen esetekben nincs oly személy, aki a kimutatást aláírja; utóbbi esetben nincs oly személy, aki örökhagyó vagyonáról kellő tájékozottságon alapuló lelkiismeretes vallomást tehetne.

Ami a közjegyzők azon kötelezettségét illeti, hogy ellenőrizni tartoznak, nem hallgatnak-e el az örökösök valamit a hagyatékt állagából, meg kell állapítanunk, hogy a közjegyzőnek ellenőrzési kötelezettsége megfelelő eredményre nem vezethet, mert legritkább esetben ismeri az örökhagyó vagyoni viszonyait; a legtöbb esetben a hagyatékt a székelyén kívül fekvő községekben fekszik, a közjegyző az örökhagyó legtöbbszőr nem ismerte, vagyona mibenlétéről és hollétéről teljesen tájékozatlan, ezekről legfeljebb a hagyatéki iratokból meríti ismereteit.

Azokban az esetekben, ahol az örökösök megjelennek és az egész vagyonra kiterjedő osztályegyezséget kötnek, ott az előírt részletes kimutatás készítése felesleges, mert a megfelelően elkészített osztály magában foglalja a hagyatékt állagát, az egyes örökrészek nagyságát és mibenállását, továbbá ahol megfelelő pontos részletes leltár készült, ilyesetekben a kimutatás csak megismétele a leltár, vagy az osztály adatainak, ily leltár és osztályegyezséget tartalmazó jegyzőkönyv alapján készített hagyatéki kimutatásnak a felekk való aláírata pedig teljesen felesleges is, mert hisz a törvénynek megfelelő leltárt, illetve osztályegyezséget aláírván, annak tartalma őket kötelezi.

A kimutatás előírt módon való elkészítése fentiek szerint tehát vagy keresztülvihetetlen, vagy felesleges; megállapítható tehát, hogy a rendelet idevonatkozó része a gyakorlat embe-reinek meghallgatata nélkül készült el; figyelmen kívül hagyott, hogy a közjegyzőnek nincs imperiuma az örökösöket a rendelet által előírt kötelezettségeik teljesítésére. Ezen felesleges s csak hiányosan teljesíthető munka egy vidéki közjegyzőre, aki évente 400—600 hagyatéktot tárgyal, rendkívül súlyos kötelezettséget ró; a komplikált és sok időt igénybe vevő kimutatás elkészítése egy új munkaerő alkalmazását teszi szükségessé, mely minden ellenérték nélkül való munkatöbblet elrendelése akkor, amidőn a köz-

ügyforgalom és kereshetőségi alkalom köztudomás szerint csökkent, a közjegyzőkre súlyos méltánytalanságot is jelent.

Bátorkodunk mindezeknél fogva a hivatolt rendeletnek a kimutatás elkészítésére vonatkozó intézkedéseinek módosítását célzó következő javaslatainkat előterjeszteni:

1. a leltározó közege (közszégi jegyző, vagy állami közjegyző) utasítsák, a lehetőséghez képest, a vagyonállag kikutatására és annak megállapítására, a leltározás alkalmával a forgalmi érték megállapítására és a leltárban való felvételére; a leltár hiányos felvétele esetén a közjegyző a hagyatéki tárgyaláson köteles legyen a leltár kiegészítésére, s a forgalmi értékek felvételére. A leltár formája rendeleti uton ismételen megállapítandó, hogy úgy az *illetékszabás céljára is alkalmas, rendszerezett, áttekinthető és teljesen részletezett* legyen, tehát hogy a pénzügyi hatóság munkájának lényeges megkönnyebbítését jelentse. Ezzel egyrészt a leltározás célját elérte, másrészt a rendelet szerint részletezett kimutatás elkészítése teljesen feleslegessé válik.

A közjegyző által felvett önálló leltárért, annak és mellékleteinek az illetékszabás céljára készített másolatáért, továbbá a netán megkívánt kimutatásért a közjegyző részére írásdíj állapítandó meg, amely írásdíjakkól befolyó összeg a pénzügyi hatóságok munkájának megkönnyítését célzó s így tulajdonképen azok feladatát képező munka teljesíthetése végett alkalmazandó munkakerő munkadíjának és anyagfelhasználással felmerült kiadások némi fedezetétül szolgálhatna.

2. Az örökösök köteleztesenek a leltár aláírására mindazon joghatályllyal, amit a hivatolt rendelet 8. §-a hagyatéki kimutatásnak az örökösök részéről eszközöndő aláírásához fűz. A leltár legkésebben a hagyatéki tárgyaláson irandó alá az örökösök által.

3. Amennyiben az illetékkiszabási szempontokat figyelembe vevő leltár készítettik el, az esetben a hagyatéki kimutatás a közjegyző által egyáltalán nem készítenendő; ha ennek elkészítéséhez a kormányhatóság mégis ragaszkodik, az esetben a hagyatéki kimutatás ne legyen több, mint a leltárnak és a hagyatéki tárgyalási jegyzőkönyvnek az illetékszabás céljából, annak gyorsabb eszközölhetése végett sürjített kivonata, minden felesleges, időtrábló részletezés nélkül.

Miután a fősúly az alapos és részletes leltárra fektetendő, a rendelethez 3% alatt csatolt minta ez esetben olyként módosítandó, hogy:

a) az I. rész 1—9. csoportjainak részletezése elhagyandó,
b) a 10-ik csoportból kihagyandó mindaz, aminek a leltárban van helye;

c) a II. részben felsoroltak részletezése elhagyandó.

4. A kimutatásnak az örökösök által eszközöndő aláírása és záradékolása mellőzendő, miután a kimutatás pusztán technikai segítség a kiszabás foganatosításához, ellenben a leltár záradékolandó és irandó alá a *lehetőséghez képest* az örökösökkel a leltár felvétele, vagy kiegészítése, illetve módosítása, helyesbítése alkalmával.

A fősúly a leltár gondos, alapos felvételére fektetendő. Abban veendő fel minden vagyon tárgy, és pedig a megfelelő valódi értékben. Itt különben kongruens a közjegyző egyéni érdeke a kincstár érdekével és pediglen annyiban, hogy minél magasabb a leltári cselekvő vagyon összege, annál magasabb díj illeti meg a közjegyzőt, ami okvetlenül serkentőleg hathat a hagyatéki vagyon állagának minél lelkiismeretesebb kikutatásához.

A hagyatéki vagyon megállapítása körüli minden bizonyíték a leltár során adandó elő, a hagyatéki terhek itt igazolandók. Mert hisz ha erre csak a kimutatásnál kerül a sor, alig lesz elkerülhető a leltár kiegészítése, ami ismét munkatöbbletet idéz elő; ha pedig a leltár felvétele alkalmával történnek az igazolások, amit különben az 1894. XVI. t. cz. elő is ír, az esetben a hagyatéki kimutatásnál leendő igazolás csak ismétlést, bürokratikus többletmunkát, felesleges anyag- és rendkívüli időpazarlást eredményez.

Mindezen javaslataink értelmében kérjük a hivatolt rendelet sérelmes részének sürgős módosítását, nehogy a közjegyzői kar hosszabb időn át oly feladat teljesítésére legyen kényszerítve, amely meggyőződése szerint célszerűtlen egyrészt, másrészt legtöbb esetben megvalósíthatatlan s a mindennapi életben kivihtelen.

Dr. Kepes János
székesfehérvári közjegyző.

A budapesti közjegyzői kamara választmányának évi jelentése.

(Előterjesztett az 1919. február 2-án megtartott rendes évi közgyűlésen.)

Tisztelt Közgyűlés! Utolsó közgyűlésünk óta a háború elvesztését nyomom követő forradalom egész strukturájában átalakította Magyarországot nemcsak politikailag, hanem társadalmi és gazdasági téren is. Még tart és nem tudhatjuk végső sorban hova vezet a jórészt ismeretlen erőktől mozgatott államjogi és társadalmi átalakulás, melynek erejéből újszólván minden társadalmi osztály és a hivatás megmozdult. Kívül esik ezen jelentés keretén és a közjegyzőség feladatokrán, hogy ki nem forrott jelszavak harcában állást foglaljon, de meg kell állapitanunk, hogy a közjegyzőség már foglalkozásánál fogva is egyik hivatott óra a rendnek, amely nélkül nincsen szabadság és nincsen jog; a közjegyzőség együtt áll, vagy bukik a magántulajdon és a szerződési szabadság intézményeire alapított vagyoni jogi rendszerrel, amelynek demokratikus és szociális irányban való tervszerű és egységes gondolatból vezérelt átalakulásában a közjegyzőség is kell hogy ki vegye a maga részét és rendelkezésre bocsássa a semmiféle jogrend mellett sem nélkülözhető szolgálatait, de amelynek erőszakos, ujnak alkotása nélkül való lerombolása ellen kell, hogy viszont felemelje szavát és érvényesítse saját működési körében tőle telhető erővel befolyását.

Aggózással tekint tehát a jövőbe szemünk és annak sötétsége nehezedik lelkünkre, amikor kénytelenek vagyunk a mai közgyűlés alkalmából a szokáshoz hiven szemlét tartani az elmúlt évek a jogszolgáltatást és közelebről a közjegyzőséget érintő eseményein.

Általános jellegű igazságügyi törvényalkotás az 1918. évben egyáltalán nem volt, de erre a térre terjeszkedik ki egészen érthetetlenül a magyar népköztársasági kormány pénzügyministere a voltaképpen az adótól való menekülés meggátolásáról szóló, de per tangensem az ügyletkötési szabadságot korlátozó, sőt ugyszólván teljesen megszüntető 1919. január 3-án életbelépett 1919. évi II. néptörvényrel, melynek 19. §-a minden jogászti szabatoságot nélkülöző rendelkezéseivel felveti de el nem dönti többek között, a közjegyzőket is legközelebről érdeklő azt a kérdést, vajlon ezek

után tulajdonképen szabad-e még, avagy nem Magyarországon az ingatlanforgalom?

A hozzánk forduló felek hiába várnak erre tőlünk határozott választ. Ha megtagadjuk közreműködésünket, joggal hivatkoznak arra, hogy a törvény szerint az ingatlanátruházás csupán tilos és adóztatási szempontból semmis, tehát magánjogilag érvényes, aminek képest a telekkönyvi hatóság akadálytalanul foganatosítja is a tulajdoni átírásokat; ha ellenben okiratba foglaljuk az ügyletet, még megtörténhetik, hogy vétségben veszünk részt, mely büntetendő, ha az ügylet nem is az adótól való menekülés céljából kötöttet. Azt hisszük, hogy a törvényalkotás ezen módja nem épen szükségképeni követelménye a forradalmi eszméknek és a jogbiztonságot, melyet a valóságban ugyanis mindinkább nélkülözünk, legalább papiron a törvényhozói szabályozásokban kellene megóva látnunk.

A közjegyzői kar különleges helyzete szempontjából egyébként meglegedéssel tekinthetünk vissza az elmúlt évre, mely két tekintetben is évtizedes törekvéseink foganatba menetelét hozta.

Megtörtént ugyanis végre az elavult díjtörvény revíziója az 1918. évi XII. t. c.-z. 1. §-ában kapott felhatalmazás alapján Tóry Gusztáv volt igazságügyminister által kibocsátott és 1918. szeptember 1-én életbelépett 42.200/1918. I. M. számú rendelettel, mely, ha vannak is hibái és hiányai, tagathatatlanul a közjegyzői kar legégetőbb bajának orvoslását jelenti. Minden félreértés elkerülése végett meg kell azonban állapitanunk, hogy az új díjszabás semmiképpen sem állítható oda a közjegyzői kar vívmányai gyanánt, hanem egyszerűen a 40 év előtti viszonyok változásával való kényszerű, nem is teljes és semmiesetre sem a mai rendkívüli gazdasági viszonyokra alapított leszámoló jelenti.

Régi kívánságunk teljesülését tapasztaljuk a közjegyzői állások betöltésénél is, mely az elmúlt évben s legutóbb is a helyetteseknek elsősorban való figyelembevételével történt. Különösen kamaránk területén érvényesült az új irányzat, melynek eredménye gyanánt örömmel üdvözölhetjük kartársaink sorában dr. Band Lajos, dr. Hájós Béla Ödön, dr. Sümegei László, dr. Lázár Ferenc budapesti, Monorai Jenő hatvani dr. Zámor Rezső upesti és dr. Kepes János székesfehérvári közjegyzőket. Emellett még két budapesti állás betöltése, szintén a kamara mindenkor hangoztatott álláspontjának honorálásával a jogos előmeneteli igényt a közjegyzői hivatásban egyedül biztosító áthelyezés

utján történt, melynek Barcs Béla és dr. Nádósy Gábor kartársainknak kamaránk költelékébe való lépését köszönhetjük.

Reméljük, hogy igazságügyünk mostani vezetője Juhász-Nagy Sándor igazságügyminister ur részéről is a korunk és hivatásunk iránt érzett azt a rokonszenvet és jóakaratot fogjuk tapasztalni, melyről közvetlen hivatalbeli elődje és most a kormány vezetője dr. Berinkey Dénes miniszterelnök ur biztosított, különösen hagyatéki eljárásunk ujjaalkotására és nevezetesen, már csak az eddig el nem képzelt mértékben fokozódott állami szükségletek szempontjából is többé el nem háriható kötelezővé tételére számítunk azon javaslat értelmében, amelyet az utolsó közjegyzői kongresszus magáévá tett és igazságügyi kormányunk elé terjesztett.

Kegyelettel emlékezünk meg végül kamaránk halottjairól. Jakab Géza újpesti közjegyző éveken át volt a kamarai választmány tagja, a közjegyzők országos egyesületének, majd nyugdíjintézetének elnöke és működésének maradandó nyomai lesznek a közjegyzőség történetében. Gaszner Béla budapesti közjegyző a közjegyzői karnak az intézmény életbelépte óta tagja, mindenkor részt vett a közjegyzőséget érdeklő kérdések tárgyalásában és Nosz Gyula székesfehérvári közjegyző is rövid közjegyzői pályáján élénk érdeklődést tanúsított kamarai életünk iránt. Kivülük még dr. Leidl Emil gyöngyösi közjegyző és Holcz Ferenc váci helyettes elhunytáról kell megemlékeznünk.

Ezek után a kamara adminisztrációjáról a következő adatokkal számolunk be:

Az elmúlt évben érkezett 1315 beadvány, melyek közül elintézetlen nincsen.

A kamara területén 6 új állás szervezetett u. m. Budapest I., V., VI. és VII. kerületében, Nagykátán és Saigótarjánban, melyekkel a kamara területén lévő állások száma 53-ra emelkedett. A megüresedett állások mind betöltettek és már előzőleg felsorolt kartársainkon kívül még dr. Tóth Aladár gödöllői, dr. Fabinyi Leó nagykátai és dr. Lovasy Ernő salgótarjáni közjegyzőket üdvözölhetjük a kamarai közgyűlés új tagjaiul, dr. Gröber Aladár közjegyző pedig Hatvanról Gyöngyöszre helyeztetett át.

A jelöltek száma 37. ezek közül helyettesi rendelvénnyel bir 29. Bejegyeztetett 25 jelölt, közülük 21 helyettes; töröltetett 18 jelölt, közülük 17 helyettes. Kamarai ülés volt 29. Panasz érkezett 1 közjegyző ellen, mely be lett szüntetve.

Az egyuttal előterjesztett múlt évi zárszámadás és költségl-előirányzatból kitűnőleg a kamara adminisztrációjával járó, tetemesen megnövekedett szükséglet a jelenlegi kb. 40 év előtti rendszersített bevételekben és nevezetesen az eddigi 30 korona évi kamarai tagsági díjban nem találhatja fedezetét. Azon javaslatot terjesztjük ennél fogva a közgyűlés elé, hogy a tagsági díjak ezental hármias osztályozással évi 40 kor., 60 kor., illetőleg 100 koronában állapíttassanak meg és a kamara költelékébe tartozó egyes közjegyzők állásaik jövedelmezőségéhez képest soroztassanak a három osztály valamelyikébe, amire nézve közelebről, a maguktól az érdekeltektől előzetesen beszerzett vélemények figyelembevételével készült tervezetet bemutatjuk és kérjük, hogy ahhoz hozzájárulva, azt határozat erejére emelni méltóztassék.

Felsőbirósági határozatok.

Közjegyzői rendtartás.

1. Az 1874. évi XXXV. t.-cz. 191. §-a értelmében a közjegyzői feygelmi ügyekben a magyar Curia feygelmi bírósága a másodfoku feygelmi bíróság, az ítélőtábla mint feygelmi bíróság tehát akkor, amikor a törvényszéknek mint elsőfoku feygelmi bíróságnak végzését másodfoku felülbírálás alá vette, bírói joghatóság nélkül, nyilvánvalóan érvénytelenül jart el. De megsemmisítette a Curia kisebb feygelmi tanácsa a törvényszéknek mint elsőfoku feygelmi bíróságnak a maga részéről másodfoku felülbírálás alá vett végzését is. Mert az 1871 : VIII. t.-cz.-nek az 1874 : XXXV. t.-cz. szerint a közjegyzők elleni feygelmi eljárásban is alkalmazandó 39. § értelmében feygelmi eljárást a közjegyző ellen csak megfelelő vádbeli indítvány alapján lehet folytatni tenni. A közvádó azonban, akit a jelen ügyben a vád képviselője megillet, nem azt indítványozta, hogy panaszolt közjegyző az ellene tett panaszra feygelmi uton nyilatkozattételre felhívassék, hanem hogy az iratok a terhére fenforogni látszó bűncselekmény, t. i. hivatali hatalommal való visszaélés vétsége tárgyában leendő eljárás véggett az illetékes büntető bírósághoz áttétessenek. A közvádó indítványának emellett a tartalma mellett tehát az elsőfoku feygelmi bíróságnak épp oly kevésbbé volt meg rá a törvényes alapja, hogy a panaszolt közjegyző

ellen fegyelmi eljárási jellegű intézkedést tegyen, mint ahogy nem tagadhatta meg a közvádó arra irányuló indítványának a teljesítését, hogy a panaszt az annak mint büntető ügynek a tárgyában eljárásra hivatott bírósághoz juttassa. (Curia kisebb fegyelmi tanácsa. Kft. 72/918.)

2. lakós közjegyző ellen amiatt tett feljelentést, mivel a nevezett vele mint ügyféllel szemben állásával össze nem egyeztethető magaviseletet tanusított. Ez a panasz tehát lényegileg az 1889. évi VII. t.-cz. 42.-§-ának 2-ik pontjába ütköző fegyelmi vétség megtorlására irányul. Minthogy pedig a fegyelmi bíráskodást a közjegyzői kamarához tartozó közjegyzők és azok helyettesei felett nem a közjegyzői kamara választmánya, hanem az annak székhelyén az 1874. évi XXXV. t.-cz. 190. §-a értelmében alakítandó fegyelmi bíróság gyakorolja s ekként annak megbírálása, hogy a panaszban a panaszlott ellen felhozott tények birnak-e a fegyelmi vétség ismérveivel s hogy ehhez képest a panaszlott ellen szorgalmazott eljárás megindítása és lefolytatása helyet foghat-e, vagy sem, nem a közjegyzői kamara választmányának, hanem az említett fegyelmi bíróságnak hatáskörébe tartozik: a közjegyzői kamara hatáskörének túllépésével nyilván lényeges eljárási szabályt sértett, amidőn ahelyett, hogy a panaszosnak a panaszlott ellen előterjesztett fegyelmi panaszát az illetékes fegyelmi bírósághoz áttette volna, ezt érdemi elbírálás alá vette. Ennélfogva végzését meg kellett semmisíteni s a közjegyzői kamarát a rendelkező részben körtülrít további eljárásra utasítani. (Curia 1919. jan. 8. Pk. VI. 3740/5 sz.)

3. Alaptalan a felperesnek a Pp. 510. §-ára utalással felhozott az a panasz, hogy a felelbeszési bíróság nem fogadta el bizonyítottan azt a tényközlést és mellőzte a bizonyításfelvételt arra, hogy a közjegyző hivatalos pecsétjét nem a készítés színelhén nyomban tette a végrendeletre és helytelen következtetéssel állapította meg, hogy a végrendelet az 1874. évi XXXV. t.-cz. 79. §-ában előírt alaki kellékeknek megfelel.

Tényállás ugyanis, hogy az eljáró közjegyző hivatalos pecsétje a végrendeleten rajta van; a felelbeszési bíróság helyes okfejtése szerint pedig a fenti törvényhely nem írja elő kifejezetten, hogy a hivatalos pecsét az okiratra azonnal alkalmazandó, ehhez képest, ha a közjegyző azt utólag tette is a végrendeletre: ez nem érvénytelenségi ok; a felelbeszési bíróság döntése tehát jogszabályt nem sért.

Alaptalan végül felperesnek az a panasz is, hogy a felelbeszési bíróság tévesen értelmezte az 1874. évi XXXV. t.-cz. 80. §-át

és az örökhagyó saját kézjeggyével ellátottnak fogadta el a végrendeletet, holott azt a közjegyző tette, miután a tollat a végrendelezővel megfogatta.

Eltelkintve attól, hogy a felelbeszési bíróság tényként nem állapította meg, hogy a kézjeggyelés a felperes által előadott módon a közjegyző útján történt, helyes a felelbeszési bíróságnak az az érvelése, hogy a törvény nem írja kifejezetten elő azt, hogy az irni nem képes végrendelező az okiratra a kezében tartott tollal közvetlenül maga vezesse reá a kézjeggyet, hanem ezen szándékának a toll előzetes megfogásával kifejezést adva — az általános gyakorlati szokásnak megfelelőleg — azt helyette más is teljesítheti.

S minthogy a törvény azt nem írja elő, hogy a kézjeggyet a névalíró tanunak kell feltétlenül az okiratra vezetni, nem érvénytelenségi ok, ily körülmények között, ha azt a közjegyző teljesítette: ekként a tényállás ez irányban való megállapításának mellőzésével a felelbeszési bíróság eljárási szabályt nem sértett; a végrendelet pedig egyébként a törvény által előírt alaki kellékeknek megfelelően, a felelbeszési bíróság döntése anyagi jogszabályt nem sért. (Curia 1918. decz. 1. P. I. 4103. sz.)

A közjegyzői gyakorlatot érdeklő jogesetek.

4. Az írásbeli végrendelet érvényessége szempontjából nem lényeges tény az, hogy a végrendelező a hozzáintézett kérdésre nyilatkoztatja ki, hogy kire hagyja vagyonát; úgy az sem, hogy a végrendelet írásba foglalásának időtartama alatt nagyfokú láza miatt a végrendelező félrebeszél, hogy a végrendelezés előtt és után milyen szellemi állapotban volt az örökhagyó; hanem egyedül az az ügydöntő, hogy az örökhagyó az írásba foglalt végrendelet felolvasása, elfogadása és aláírása alkalmával beszámítható állapotban volt-e. (Curia 1918. június 20. 2168.)

5. Az állandóan követett és elvi jelentőségű határozatban is kifejezésre jutott törvénykezési gyakorlat szerint a közös végrendeletben a mindkét házastárs által megnevezett örökösök, vagy bizonyományosok javára tett egymással összefüggő (correspectiv) rendelkezés az egyik házastárs halála után a túlélő házastárs által vissza nem vonható. (Curia 1918. ápr. 10. 5100/1917. sz.)

6. Jogszabály, hogy a szóbeli végrendelet alaki érvényességéhez nem elégséges, hogy a végrendelező az együtt jelenlevő tanuk előtt kijelentse, hogy végrendelezni akar s akaratát élőszóval kifejezi, hanem az is szükséges, hogy ezeken felül olyan kijelentést is tegyen, amelyből megállapítható, hogy tett végakarati kijelentését szóbeli végrendeletnek kívánja tekinteni. (Curia 1918. okt. 8. 3182.)

7. Az anyagi jogszabályok szerint a végrendelet megtámasztására kereseti joga csak annak van, aki végrendelet nemléteben, vagy a végrendelet érvénytelensége esetében a törvény alapján örökösödésre van hivatva. (Curia 1918. június 19. 5482/1918.)

8. Az 1876 : XVI. t.-cz. 4. fejezetének szellemét kutatva, azt kell megállapítani, hogy „Háboru alkalmával azon időponttól kezdve, midőn a csapatok hadilábra állítatnak. . . .” (29. §) a kiváltságos végrendelet alkotmányának jogkezdménye nemcsak a tűz- és közelharccok által veszélyeztetett területen tartózkodó csapatok tagjait illeti meg, hanem a katonai szolgálat teljesítésére behívott minden tagját a véderőnek, akik rendes polgári életviszonyaikból a hadi törvények és katonai fegyelem kivételes hatálya alá kerültek és pedig egészen az elbocsátás időpontjáig (Curia 1918. okt. 9. 3069.)

9. Az 1876: XVI. t.-cz. 29. §-ának rendelkezése szempontjából az általános mozgósítás elrendelésének tényével, az országos egész haderő „hadilábra állítatott”-nak tekintendő és ennek minden bevonult tagja kiváltságos végrendelet alkotására jogosult. (Curia 1918. június 6. 2705.)

10. A kiváltságos végrendeletekre felállított kivételes intézkedések a törvény 5. §-ának az örökghagyó nyilatkozatára s aláírására, ugyszintén ezeknek az okiraton való igazolására fennálló rendelkezéseit nem érintették. (Curia 1918. november 17. 3840. sz.)

11. A végrendelező határozott és megváltozhatlan kívánságként jelentette ki, hogy általános örököse V. V. kizárólag csak görög-keleti vallású szerbhez mehét férjhez s ezt a kívánságát azzal a kötelező erővel ruházta fel, hogy általános örököse abban az esetben, ha más vallásbelihez menne férjhez, vagy olyan emberhez,

aki nem volna szerb nemzetiségű, elveszti minden jogát az örökségre és abból semmit sem kap s hogy erre az esetre a már megjelölt öröklési rend lép hatályba; ha pedig ezt a rendelkezést másodszeri férjhezmenetele alkalmával szegné meg és az első házasságából gyermekei maradnának, az esetben ezek lesznek az örökösök, s ha az első házasságából gyermekei nem maradnának, akkor a z-i görög-keleti szerb egyházközség örököl.

E tényállás mellett nincs jogszerű alapja annak a panasznak, hogy a fellebbezési bíróság azáltal, hogy a felperes házasságkötésével kapcsolatos végrendeleti feltételeknek erkölcstelen voltát meg nem állapította, az idevonatkozó anyagi jogszabályokat sértegette meg.

Mert az anyagi jogszabályok megengedik, hogy a végrendelező a köteles rész sérelme nélkül olyan feltételekhez köthesse a részesítést, amelyek nem törvényellenesek s nem ütköznek a jó erkölcsökbe sem.

Azok a feltételek pedig, amelyeket V. P. a felperestől, mint általános örökösétől, ez utóbbi házasságra lépése tekintetében különbeni jogvesztés terhe alatt megkívánt, amint azt az alsóbíróság helyesen kifejtették, sem a törvénybe, sem a jó erkölcsökbe nem ütköznek. (Curia 1918. nov. 19. 3839. sz.)

12. A fennálló törvénykezési joggyakorlat szerint abban az esetben, ha a szülő serdületlen koru gyermekének rendel utóörökös s a gyermek rendelkezési jogát sem élők közt, sem halálra egyébként nem korlátozza, vélelmezni kell, hogy az utóörökös rendelés csak a közvetlen örökös serdületlen korának tartamára szól, s hatályát veszti már azáltal, hogy a gyermek 12. életévét betöltötte s ilyen módon végrendelező képességet nyert. (Curia 1918. szept. 24. 2563/1918.)

13. A hitvestársi öröklésnél közbombós az a körülmény, hogy a házastársak külön éltek, és hogy a házastársak különülésében melyik házastársat terheli vétség, mert a hitvestársi öröklést nem szünteti meg a különülés, sem az abban való vétékesség. (Curia 1918. május 22. 2012. sz.)

14. A fennálló törvénykezési gyakorlat szerint a szükségörökös a kötelesrész kiegészítéséhez hozzájárulni csak akkor tartozik, ha a neki juttatott vagyon értéke az ő törvényes örökszét felülhaladja. (Curia 1918. október 8. 3895. sz.)

15. A Jászkon V. statutum egyoldaluan csak a jászkon asszonynak az elhalt férje hagyatékára vonatkozó örökösödési jogigényeit szabályozza, anélkül, hogy a férjnek a neje után való törvényes örökösödési jogáról is intézkednék, az ideiglenes törvénykezési szabályok 17. §-a pedig a jászkon asszony öröklési jogára a statutum rendelkezéseit továbbra is hatályukban fenntartotta, egyébként azonban az általános magánjogi szabályokat rendelte alkalmazni, amiből okszerűen következik, hogy az elhalt jászkon asszony hagyatékában férjének hitvestársi öröklési joga a magyar magánjog általános elvei szerint bírálendő meg. (Curia 1918. november 27. 3942. sz.)

16. Az állandóan követett bírói gyakorlat szerint jogszabály, hogy az életbiztosítási összeg nem képezi a biztosítottnak hagyatékát, hanem a biztosítási összeg a biztosítottnak halála után a kedvezményezett tulajdona (Curia P. I. 2331—1918.)

17. A házasság tartama alatt szerzett vagyontárgyak rendszerint természetben egyenlő arányban illetik a házasság megszűnésével a házaspárt akkor is, ha a külön vagyonukban hiány van, s ha terhek is vannak; ilyen esetben ugyanis a hiányzó külön vagyon értékét mint közszerzeményi terhet és a többi terhek közül a közszerzeményi terheket a házaspárt egyenlő arányban viselik, míg a külön vagyon terhé a külön vagyon viseli. (Curia 1918. márczius 26. 2796. sz.)

18. A külön vagyonnak a házassági együttélés ideje alatt beszedett jövedelme, illetve az ebből szerzett dolog is a házaspárt közös szerzeményének tekintendő, erre a kezelés és rendelkezés joga a házasság fennállása alatt a férjét illeti meg. (Curia 1918. november 19. 174—1918.)

19. Jogszabály, hogy a külön vagyont a házastársak össz-vagyonából előre ki kell adni s csak ami marad, az a közszerzemény. Jogszabály továbbá, hogy a házastársak által a házassági együttélés tartama alatt vett ingatlan abban az esetben is közszerzemény, ha annak vételárát az egyik házastárs fizeti ki a saját külön vagyonából. (Curia 1918. márczius 13. 6345—1918.)

20. Az állandóan követett bírói gyakorlat szerint az az érték-többlet tekintendő közszerzeménynek, mely meghaladja a házasság megszűnte idejében azt a vagyoni értéket, melylyel a házastársak a házasság megkötése idején már rendelkeztek vagy időközben reájuk visszteher nélkül járult; — ebből következik, hogy a közszerzemény kiszámításánál a takarékpénztári betétek azon kamajövedelmei is számításba veendőek, melyek a házasság megszűnte előtt tőkésítették és a hagyatékban tényleg megvannak. (Curia 1918. október 15. 3760. sz.)

21. Valamely jogi fogalom jellegének meghatározásánál nem a felek által használt pusztá elnevezés a döntő, hanem azok a tényadatok az irányadók, amelyek az illető jogi fogalom jogi minőségének alapjául jelentkeznek.

A nő által férjhezmenetele alkalmával a férj házához vitt és ennek következtében a férj közös birtokába és használatába jutott ágyneműek közös használati rendeltetésűknél fogva nem vonhatók a nő szabad vagyon fogalma alá, hanem azok oly kiházasítási tárgyak, ameiyre a férjnek is használati joga van. Ennek jogi hatása abban nyilvánul, hogy a kérdésben forgó kiházasítási tárgyakat a férjétől különváltan élő nő nem vonhatja el a házasság fennállása alatt férjének közös használatából, hanem azokra vonatkozó igényét csak a házasság megszűnése esetében érvényesítheti. Az a körülmény, hogy az ágyneműek vendégágynak berendezési voltak, nem döntő jelentőségű, mert a férjnek közös használati joga az ágyneműekre általában kiterjed. (Curia 1918. október 1. 2876. sz.)

22. A leány férjhezmenetele alkalmából a szülők, avagy mások által fizetni kötelezett s általában apának nevezett járadék tehát készletlenül a hozomány természetével bir, mert úgy tekintetik, mintha a férj a járadékknak, mint évi kamatnak a tőkét kaptá volna hozományul, de a tőkét a hozomány adója visszatartotta.

Minthogy pedig a hozomány kiszolgáltatása iránt vállalt kötelezettség nem szűnik meg az azt igérvő vagyoni állapotában utóbb beállott változás következtében, ily ok miatt nem tekinthető megszűntnek a járadékhozomány — apának — kiszolgáltatása iránt vállalt kötelezettség sem.

Helyesen alkalmazta tehát a felebbezési bíróság az anyagi jogszabályokat, midőn alperesek fizetési kötelezettségét az ifjelenek rendelkezésében foglaltak értelmében megállapította. (Curia 1918. márczius 6. 6928—1917.)

23. Abban az esetben, ha az ajándékozott vagyon jövedelme az özvegy illő ellátására egészben szükséges, s illetve az érték kamata az özvegyi ellátás mérvét meg nem haladja, az özvegy a férje által elajándékozott javakból özvegyi hasznélvezet címén csak az ajándékozott érték törvényes kamatát követelheti. (Curia 1918. október 1. 3045. sz.)

24. Mellözve a keresk. törvényre és a polgári törvénykönyv tervezetere alapított indokolást, jogszabály ugyan, hogy a közszerzeményi jutalék rendszerint természetben adandó ki, ez a jogszabály azonban a jelen esetben azért nem nyerhet alkalmazást, mert a nem vitás tényállás szerint a felperesek anyjának elhalálása után az alperes a faárüizletet tovább folytatta, újabb bevásárlásokat tett, a fákat feldolgoztatta és eladásokat eszközölt, amit tennie az üzlet érdekében is joga volt, ennek következtében a faárüraktár nem lévén meg az örökhagyó elhalálása idejében volt állapotában: nem sérített jogszabályt a felebbezési bíróság, midőn a felperesek elhalt anyja közszerzeményi jutalékának megállapításánál a faárüraktárt és felszereléseit az örökhagyó elhalálásakor volt értékben vette számításba s ekként az öszsvagyon értékéből pénzértékben ítélte meg a felperesek anyai közszerzeményi jutalékát; helyes tehát a felebbezési bíróság elfoglalt jogi álláspontja, annál inkább, mert a faárüizlet és felszerelése, köztük a fűrészgépezet természetben meg sem oszthatók és már ebből az okból is csak pénzbeli kielégítésnek van helye. (Curia 1918. október 15. 2928. sz.)

25. Az örökhagyó tulajdonául bejegyzett ingatlan igénylője csupán azáltal, hogy az 1874: XVI. t.-cz. 70. §-ának rendelkezéséhez képest a pert a hagyatéki bíróság által kitézött határidő alatt meg nem indítja, az ingatlanra egyéb módon szerzett jogairól lemondottnak nem tekinthető. (Curia 1918. május 22. 784—25. sz.)

26. Állandóan követett joggyakorlatunk értelmében abban az esetben, amidőn haszonbérlet a mezőgazdasági művelésre szolgáló haszonbérleménynek a haszonbérbeadásától vagy átruházásától szerződésileg eltiltatik, az a haszonbérbeadás vagy átruházás megtörténte szerződészüntető hatállyal bír, még akkor is, ha ez a jogkövetkezmény a szerződésben bontófeltételként kifejezetten ki nem kötetett is. (Curia 1918. aug. 19. P. 4270. sz.)

27. Állandóan követett jogszabály, hogy a felek közötti jogviszonyból folyó kölcsönös leszámolás új jogviszonyt állapít meg és az csak azon az alapon támadható meg, ha létrejöttekor nyivánvaló tévedés vagy megtevésztés történt, vagy abba valamely számítás hiba csúszott be. Oly igények érvényesítésére, amelyek az öszszszámoláskor fennállottak s amelyekről a felek tudomással bírtak, vagy kellő gondossággal birniok kellett, a leszámolással szemben visszatérni és azt utjolog vita és döntés alá vonni nem lehet. (Curia 1918. június 18. 858. sz.)

28. A tartási kötelezettség a nagyatya vagyonát terhelvén, ez a kötelezettség átszáll azokra az örökösökre is, akik a vagyonot öröklük. Amikor azonban a perreutasítás folytán az örökösök még mint sem örökölték, s amidőn ezeknek az örökösöknek marasztalása nem is kéretelt, a tartás kielégítésének terhét, a hasznélvezet tartama alatt az tartozik eltérni, aki a hagyatékot hasznélvezi. Az özvegy, mint a kiskoru felperesek mostoha nagyanyja vérségi kötelek nélkül, saját személyében nem, hanem csak azért felelős a kiskoru részére meghatározott tartási öszszegért, mert a tartás kielégítésének alapjául szolgáló vagyonat hasznélvezi. (Curia 1918. szept. 4. 2089. sz.)

29. Anyagi jogszabály, hogy az eladó — ellenkező kikötése hiánya esetén — az eladott ingatlan tehermentesítési tartozik, s amennyiben ebbeli kötelezettségének eleget nem tesz, köteles a vevő vagyonjogi érdekének megfelelő öszszget bírói letébe helyezni, melyből a tehermentesítés eszközöltessék, ez a biztosíték azonban az eladott ingatlan tényleges és valóságos értékét meg nem haladhatja. (Curia 1918. szeptember 12. 2669. sz.)

30. Az adásvételi jogügylet létrejöttéhez a vétel tárgyának és a vételárnak szabatos meghatározásán kívül szükséges a felek akarategysége mindazokra az egyéb feltételekre nézve is, amelyek a szerződés lényegére vonatkoznak. A tervezett adásvételi jogügylet létrejöttének szempontjából, főként annak magas értékére is tekintettel, az adott esetben a szerződés létesítéséhez lényeges kelleket képezett a bekebelezett jelzálogtartozásokra, szolgalmakra, a birtokbadas pontos idejére és módjára vonatkozó szerződési megállapodás is. (Curia 1918. június 18. 1519. sz.)

31. Az általános magánjog szabályai alapján elbírálandó adásvevési szerződés csak abban az esetben tekinthető joghatályosan létrejöttnek, ha a szerződő felek a vételügylet minden lényeges feltételére nézve megállapodtak. A haszonbérbe adott ingatlan iránt kötött adásvevési szerződésnek pedig kétségtellenül egyik lényeges alkotó eleme az, hogy szerződő felek megállapítsák azt az időpontot, amikor a vevő a megvett ingatlant birtokába veheti. (Curia 1918. okt. 22. 3300. sz.)

32. Ha a haszonbérő a haszonbérrel, vagy annak egy részével késedelembe esik a bérbeadó, külön kikötés nélkül is, a haszonbérleti szerződés azonnali megszüntetésére jogosult. E jog gyakorlása szempontjából nem szükséges, hogy a bérbeadó a bérbevevőt előzetesen fizetésre felszólítsa és arra figyelmeztesse, hogy nem fizetés esetén a szerződés felbontására vonatkozó jogával élni fog. Közömbös az is, vajjon a késedelem folytán a bérbeadó kárt szenved-e, vagy sem? (Curia 1918. okt. 16. 2384. sz.)

Közlemények.

A budapesti áll. közjegyzői kamara f. évi február hó 2-án tartotta meg évi rendes közgyűlését, melyen dr. Charmant Oszkár kamarai elnök távolléte és dr. Rhorer Géza alelnök akadályoztatása folytán a kamarai ügyrend értelmében dr. Holitscher Szigfrid kamarai titkár elnökölt, aki előterjesztette a választmányának lapunk más helyén egész terjedelemben közölt évi jelentését és annak kapcsán üdvözölte a kamara új tagjait, akiknek nevében Barscs Béla budapesti közjegyző válaszolt.

A megejett választáson megválasztottak elnökké dr. Charmant Oszkár, választmányi rendes tagokká dr. Hedry Aladár, dr. Holitscher Szigfrid, dr. Janits Imre budapesti és dr. Lehotzky Antal monori, póttagokká dr. Róth Zsigmond és Szabó Albert budapesti közjegyzők.

A közgyűlés után megtartott kamarai választmányi ülésen elnökhelyettesé dr. Holitscher Szigrid, titkárá dr. Hedry Aladár, a fegyelmi bíróság rendes tagjaivá dr. Janits Imre és dr. Róth Zsigmond, póttagjáivá Szabó Albert választottak meg.

Az állami közjegyzők hivatalos pecsétje és czimtáblája.
A közjegyzőkre, a közjegyzőhelyettesekre és az ügyvédekre nézve az államforma átalakulásával kapcsolatos intézkedésekről szóló 5506/1918. M. E. sz. rendelet (Budapesti Közlöny 1918. november 22. 268. sz.) 1. § 2. bekezdésében említett „belyegzők” alatt a pecsét-nyomókat is kell érteni.

Ehhez képest az állami közjegyzők hivatalos pecsétjének (1874: XXXV. t.-cz. 13. §-a) élén a „Magyar Népköztársaság” feliratot kell alkalmazni. A pecsét közepén foglal helyet a Magyar Népköztársaság címere (5746/1918. M. E. sz. rendelet Igazságügyi Közlöny XXVII. évi. 211. l.) Ezenfelül a pecsétnek tartalmaznia kell az állami közjegyző családi és kereszt-, vagy melléknévét, állami közjegyzői minőségét és székhelyét.

Az állami közjegyzők új hivatalos pecsétjei, esetleg az 5746/1918. M. E. sz. rendelet 2. § 2. bekezdése és az 5506/1918. M. E. sz. rendelet 1. § 1. és 2. bekezdése szerint kiigazítandó pecsétek rajzának előleges jóváhagyás végett való bemutatására a közjegyzőkről szóló 1874: XXXV. t.-cz. 13. §-ának 2. bekezdésében, a hivatalos pecséttel ellátott névalírás bemutatására az idézett törvény 14. §-ában új pecsétek készíttetése esetében a régi pecsétek hasznavehetetlenné tételére és megőrzés végett való átadására pedig az id. törvény 16. §-ának 3. bekezdésében foglalt rendelkezések irányadók.

Az állami közjegyzőknek a 663/1875. I. M. E. sz. rendelet (Marschalkó I. kötet 500. lap) 1. §-ában kötelező megjelölésként rendelt czimtáblái tartalmára nézve az állami közjegyzők elnevezését és a feliratot illetőleg az 5506/1918. M. E. sz. rendelet 1. §-ának 1. és 2. bekezdésében, a bennük alkalmazandó czimerre nézve az 5746/1918. M. E. számú rendeletben foglalt rendelkezések irányadók. (56903/1918. I. M.)

A váltókra, kereskedelmi utalványokra és közraktári jegyekre vonatkozó kivételes intézkedések újabb kiegészítése.

A Magyar Népköztársaság kormánya rendeli:

1. §. Az 1918. évi szeptember hó 30. napja után 1918. év december hó 31. napjáig bezárólag lejárt váltó, kereskedelmi utalvány és közraktári jegy tekintetében, amely papirokra nézve a 4.145/1918. M. E. számú rendelet (I. a Budapesti Közlönynek 1918. évi szeptember hó 24. napján megjelent 217. számában)

a fizetés, valamint a névbecsülési fizetés végetti bemutatásnak és a fizetés hiánya inatti óvás felvételének határidejét 1919. évi január hó 15. napjáig bezárólag meghosszabbította, a fizetési kereset és a fizetési visszereset fenntartása végett — a látra fizetendő papírok kivételével — fizetés végetti bemutatásra és óvás felvételére nincs szükség; az előzők értesítése sem kötelező.

A visszeresetre jogosult hitelező az 1. bekezdés alá eső papiroknál az óvás költségének megtérítését csak akkor követelheti, ha a papírt 1919. évi január hó 15. napjáig bezárólag óvatoltatta, a váltódíjat ellenben akkor is, ha a papírt nem óvatoltatta; kamatot a lejáratától lehet számítani.

2. §. Az 1918. évi december hó 31. napja után 1919. évi márczius hó 31. napjáig bezárólag lejároló váltó, kereskedelmi utalvány és közraktári jegy tekintetében a fizetés, valamint a névbecsülési fizetés végetti bemutatásra és a fizetés hiánya miatti óvás felvételére a törvényben megszabott határidő 1919. évi április hó 15. napjáig bezárólag meghosszabbítottatik; ha a fizetés- végetti bemutatást e határidőben teljesítik, a kamatot a lejáratától lehet számítani.

Az 1876: XXVII. t.-cz. 40. §-ában meghatározott letétel joga az elfogadót a lejárat napjától számított 15 köznap leteltéve illeti meg.

Az 1876: XXVII. t.-c. 48. §-ában meghatározott beváltás joga a kötelezettet a lejárat után abban az esetben is megilleti, ha a váltó bemutatva és az óvás felvéve nem lett.

3. §. Ez a rendelet nem érinti a váltók, kereskedelmi utalványok és közraktári jegyek tekintetében a moratóriumi és moratóriumfeloldó rendeletekben megállapított szabályokat.

Az 1569/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi május hó 4-én megjelent 102. számában hirtetett) rendelet 4. §-ának a váltón, kereskedelmi utalványon és közraktári jegyen alapuló követelések elvülésére vonatkozó rendelkezése továbbra is érvényben marad.

4. §. Ez a rendelet 1919. évi január hó 1. napján lép életbe. Budapest, 1918. évi december hó 27-én.

A ministeriumnak 6626/1918. M. E. számú rendelete.

A közfogyasztásra rendelt élelmi vagy élvezeti cikkek kényszereladásának korlátozásáról a Budapesti Közlöny f. évi február 5. számában megjelent 920—1919. M. I. számú rendelet a közjegyzőkre nézve különösen borárverések kiűzésénél bizonyos előfeltételek megtartását teszi kötelezővé.

*

Házasságon kívül született gyermekek törvényesítése felől, valamint annak megengedése felől, hogy az anya a törvényesített gyermek atyjának nevét viselhesse, további rendelkezésig az igazságügyminister határoz olyan esetekben, amelyekben az ilyen kérelem az étdigi jogszabályok értelmében a király elhatározása alá tartozott.

Azon házassági akadályok esetében, amelyek alól a házassági jogról szóló 1894 : XXXI. törvényczikk értelmében a király adhatta felmentést, a felmentést további rendelkezésig az igazságügyminister adja meg. (6775—1918. M. E. sz. rendelet.)

*

A vagyonátruházási illetek felemeléséről törvényjavaslat készül a pénzügyministeriumban, mely az illetektelek, különösen az örökösödési illetektelek jelentékeny felemelését 1918 aug. 1-től visszahatólag progresszív alapon viszi keresztül.

*

Az ügyvédi és közjegyzői alkalmazottak szolgálati viszonyait szabályozza a kormánynak a hivatalos lap 1918 decz. 17-iki számában megjelent 6352—1918. M. E. számú rendelete, amely az ipari és kereskedelmi alkalmazottak szolgálati viszonya tárgyában kiadott és a hivatalos lap november 26-iki számában megjelent rendeletnek intézkedéseit megfelelő eltérésekkel terjeszti ki az alkalmazottak ezen csoportjára. A jelöltre és ügyvédi vagy bírói oklevéllel bíró alkalmazottakra az ipari alkalmazottakra nézve tett rendelkezések csak annyiban nyernek alkalmazást, amennyiben azt — tekintettel az érdekelt felek vagyoni és kereseti viszonyaira, különösen a munkaadófontóknak a háborutól érintett kivételesen súlyos kereseti viszonyaira is, — a méltányosság megkivánja. A felmondási idő általában 3 hónap, jelöltre 6 hónap, ügyvédi

vagy bírói oklevéllel bírókra 1 év. Az ipari alkalmazottakról szóló rendeletnek azon intézkedései, amelyek a katonai szolgálatot teljesített alkalmazottak szolgálati szerződésének újbóli hatályba lépésére, valamint az ily alkalmazottnak végkielégítésére vonatkoznak, nem nyerhetnek alkalmazást oly főnökkel szemben, aki az 1918. október 31.-ét megelőző két teljes éven át irodája székhelyén kívül teljesített katonai szolgálatot, kivéve, ha a főnök és alkalmazotti vagyoni viszonyainak figyelembevételével ezeknek az intézkedéseknek alkalmazása a méltányosságnak megfelel. Az ipari alkalmazottakról kiadott rendeletben megállapított azokat a határidőket, amelyek azon rendelet életbelépésétől számítandók, ezen rendelet életbelépésének napjától, vagyis 1918. december 17-től kell számítani. A négyheti jelentkezési határidő, amennyiben az alkalmazott időközben már leszereit, ugyancsak december 17-től számít. A rendelet nem vonatkozik azokra, kiknek ügyvédi vagy közjegyzői irodában való foglalkozás csak mellékfoglalkozás jellegével bír (pl. a csak délután alkalmazottakra.) A rendelet december 17-én lépett életbe.

*

A fordítási díjak felemelése. A magyar igazságügyminis-
ternek f. é. márczius hó 1. napján életbelépő, a bírósági tolmácsok
díjainak, valamint az állami közjegyzők fordítási díjainak *ideiglenes*
felemeléséről kibocsátott 7900—1919. I. M. számú rendelete szerint
az állami közjegyzők részére a 42200—1918. I. M. számú rende-
let 11. §-ának d), f) pontjaiban részletezett közjegyzői fordítási
díjak *kétszerese* jár.

*

**Szatzmárnémetiben második állami közjegyzői állás
rendszeresítése.** Az 1874. évi XXXV. t.-cz. 5. §-ában nyert fel-
hatalmazás alapján az 1874. évi december hó 17-én 4164. szám
alatt (R. T. 1874. évf. 182. szám) kiadott igazságügyministeri ren-
delet módosításával a szatzmárnémeti járásbírótság területére Szatzmár-
németiben második állami közjegyzői állást rendszeresíték.

Az új közjegyzőség a debreczeni állami közjegyzői kamarához
fog tartozni.

A jelen rendelet 1919. évi február hó 1-én lép hatályba.
(Az igazságügyminis-ternek 1100—I. M. számú rendelete.)

Zirczen állami közjegyzőség rendszeresítése. Az 1874.
XXXV. t.-cz. 5. §-ában nyert felhatalmazás alapján, az 1874. decem-
ber hó 17-én 4164. szám alatt (Rt. 1874. évf. 182. sz.) kiadott
igazságügyministeri rendelet módosításával, a veszprémi törvény-
szék kerületéhez tartozó zirczi járásbírótság területére Zircz szék-
helylyel külön állami közjegyzőséget rendszeresíték, amely a szék-
bathelyi állami közjegyzői kamarához fog tartozni.

E rendszeresítés következtében a veszprémi állami közjegyző-
ség hatásköre a veszprémi, a balatonfüredi és az enyingi járás-
bíróságok területére szorítkozik.

A jelen rendelet 1919. évi április hó 1. napján lép életbe.
E napig a zirczi járásbírótság közjegyzői megbízásait a veszprémi
állami közjegyzőnek adja ki. (A magyar igazságügyminis-ternek
2882—1919. I. M. IX. sz. rendelete.)

*

Az élőszóval közölt közjegyzői felmondás. A bérbeadó
a bérlőnek közjegyző által mondatia fel a bérletet, aki a felmondást
élőszóval közölte a bérlővel, de az erről szóló tanúsítványt írásban
nem kézbesítette neki. A budapesti központi járásbírótság az erről
szóló közjegyzői okirat alapján kielégítési végrehajtást rendelt el,
amely ellen a bérlő felfolyamoddással élt. Ennek a budapesti tör-
vényszék nem adott helyt és határozatát a következőképpen indok-
olta: „A végrehajtást szenvedőnek a felmondás hatályossága ellen
emelt panaszai alaptalanok. Az ugyanis, hogy az eljárás kir. köz-
jegyző a felmondást csak élőszóval közölte a bérlő végrehajtást
szenvedőnek, de az erről szóló tanúsítványt írásban nem kézbesít-
tette, — a felmondás hatálytalanságának és az erről szóló köz-
jegyzői okirat érvénytelenségének okául nem szolgál, nem pedig
azért, mert az 1874. évi XXXV. t.-cz.-nek a közjegyzői felmondás
közlésnek módjára vonatkozó 99. §-át a perrendtartás hasonló
vonatkozású 637. §-a nem, hogy nem érintette, de azáltal, hogy
egyenesen hivatkozik rá, kétségkívül itt is alkalmazandónak jelen-
tette ki, már pedig az előbb említett törvényhely szerint a köz-
jegyzőnek a felmondást tartalmazó értesítvényt csupán élőszóval
kell előadnia. Támogatja ezt az álláspontot az 1874. évi XXXV.
t.-cz. előbb hivatkozott szakaszának második bekezdése is azzal a
rendelkezéssel, hogy a tanúsítványt kiadmányban avagy másolat-
ban közölni a kir. közjegyző csak akkor tartozik, — mennyiben a

megkeresett fél a tanúsítványnak írásban való kiadását kívánja. (21. P. 3914—1918. sz.)

Közjegyző lehet takarékpénztári elnök. A közvádoló egy közjegyző ellen az 1886. évi VII. t.-cz. 42. §-ának 1. pontjába ütköző fegyelmi vétség miatt azon az alapon emelt vádat, hogy a közjegyző az 1874. évi XXXV. t.-cz. 4. § a) pontjának rendelkezését megszegte, amidőn egy takarékpénztárnál igazgatósági elnöki állást vállalt, amelyet mai napig is visel. A törvényszék mint közjegyzői fegyelmi bíróság, vádlottat a vád alól felmentette és ezt az ítéletet a Curia kisebb fegyelmi tanácsa a következő indokollással hagyta helyben: Az 1874.: XXXV. t.-cz. 4. §-ának a) pontja a közjegyzőt a kereskedelmi vagy ipartársulatok, avagy hasonló pénzvállalatok körében csupán a vezérlő igazgatói s a tisztviselői állásoktól tiltja el. Bár a későbbi keletű 1875. évi XXXVII. t.-cz., a magyar kereskedelmi törvény, a kereskedelmi társaságok szervezetét és jogviszonyait újból szabályozza s abban a korábbi jogszabályoktól lényegesen eltérő rendelkezések foglaltatnak, az 1874. évi XXXV. t.-cz. módosításáról és kiegészítéséről szóló 1886. évi VII. t.-cz.-nek a közjegyzők által elkövethető fegyelmi vétségekről rendelkező 42. §-a nem változtatott az 1874. évi XXXV. t.-cz. 4. §-ának a) pontján s az ebben foglalt tilalmat nem terjesztette ki abban az irányban, amelyben a vád sarkal. Ennek a felfogásnak felel meg az általánosan ismert több évtizedes gyakorlat is, amely szerint eddig sohasem esett kifogás alá, ha a közjegyzők a kereskedelmi társaságoknál igazgatósági, felügyelőbizottsági, avagy más olyan tisztségekre vállalkoztak, amelyek a vezérlő igazgatói, avagy más állandó jellegű tisztviselői állásoknak nem voltak minősíthetők. Teljesen törvényes tehát a törvényszéknek, mint közjegyzői fegyelmi bíróságnak ítéletében kifejtett az az álláspontja, hogy a vádlott közjegyző nem követett el fegyelmi vétséget, midőn a takarékpénztárnál az igazgatóság elnöki állását elfoglalta, azt viseli, mert az tisztviselői és vezérlő igazgatói állásnak nem minősíthető. (Kft. 45—1918. sz.)

Statisztika. 1917. év végén a közjegyzőségek száma 315, a közjegyzők száma 307, a betöltetlen állások (Budapest V., Lugos,

Brassó, Érsekújvár, Tokaj, Abrudbánya, Teke, Vágsellye) száma 8 volt. Az 1918. év folyamán 14 új állás szerveztetett (Budapest I., V. külső, VI. külső, VII. külső, Arad, Kolozsvár, Nagyvárad és Temesváron 3-ik, Békéscsabán 2-ik, Nagykilló, Nagykáta, Orsova, Sajószentpéter, Salgótarján.) Megtörtént 31 állás és pedig elhalálozás által 15, lemondás folytán 1 és áthelyezés útján 15. Betöltendő volt tehát összesen 53 közjegyzőség. Kineveztetett 26 új közjegyző és pedig: közjegyzőhelyettes 21 (Tokaj, Budapest VI. külső, V. külső és I., Vágsellye, Teke, Békés, Körömczobánya, Abrudbánya, Bártfa, Breznóbánya, Czellődmölk, Élesd, Hatvan, Marosillye, Marosludas, Nagykilló, Nagyőrce, Naszód, Jászapáti, Pancsova), ügyvéd 5 (Gödöllő, Nagyigmánd, Ilosva, Sajószentpéter, Salgótarján). Áthelyezéssel töltetett be 15 állás (Érsekújvár, Besztercebánya, Nagyszőlős, Breznóbánya, Léva, Budapest VII. külső, Budapest V., Kisvárd, Tata, Gyöngyös, Kolozsvár, Nagyvárad, Békéscsaba, Nagykáta, Temesvár). Maradt az év végén betöltetlen 12 közjegyzőség (Arad, Orsova, Lugos, Brassó, Budapest V., Vasvár, Versecz, Székesfehérvár, Ujpest, Kassa, Nagybicse, Privigye). Az 1918. év végén tehát a közjegyzőségek száma 329, a közjegyzők száma 317 volt.

Személyi hírek. *Dr. Lázár Ferencz* budapesti állami közjegyzőhelyettes Budapest főváros V.-ik kerületének a Lipót-körút által elhatárolt belső részébe, *dr. Zámor Rezső* budapesti állami közjegyzőhelyettes Ujpestre, *dr. Kepes János* budapesti állami közjegyzőhelyettes Székesfehérvárra, *Schrammel Imre* győri állami közjegyzőhelyettes Vasvárra és *dr. Tontsch Alfréd* brassói ügyvéd Brassóba állami közjegyzőkké nevezettek ki. *Dr. Csengeri István* marosillyei állami közjegyző Szatmárnémetibe helyeztetett át. *Kenessey Móricz* veszprémi közjegyző, a szombathelyi kamara volt elnöke, *Tamásfalvy Thury Ignác* belényesi és *dr. Laubhaimer Oszkár* alsólendvai közjegyzők elhaláloztak.

Dr. iuris közjegyzőjelölt, aki a hagyatékok tárgyalásában, okiratok önálló felvételében, telexkönyvi ügyekben, valamint az összes egyéb közjegyzői teendőkben teljes fővárosi praxissal bír, fővárosi közjegyzői irodában állást keres. Fizetés megállapodás szerint. Cím megtudható a kiadóhivatalban.

Közjegyzőhelyettes állást keres. 38 éves, ref., 10 éves ügyvéd, 5 $\frac{1}{2}$ éves helyettes, csak magyarul beszél, katona volt, emiatt van hely nélkül. Feltétlenül munkaképes. Ajánlatokat a kiadó továbbítt.

Dr. Kovaliczky Elek sátoraljai helyi állami közjegyző állandó alkalmazásra, mielőbbi belépésre helyettest keres.

A mezőtúri közjegyző helyettest, vagy a közjegyzői teendőkben jártas segédet keres. Díjazás meg-
egyezés szerint.

Dr. Vajda Mór sziráki ügyvéd közjegyzői hely-
teti állást keres.

Katonai szolgálatból hazatérve, 8 évi közjegyzői
irnoki gyakorlatom van, 44 éves, nőtlen, teljes munka-
képes, józan élet, szorgalom, csak magyar vidéken
foglalhatok el állást, a román nyelvet közepesen birom.
